

Hoofdstuk 6: Pensioen en AOW

Het jaar 2022 wordt een belangrijk politiek jaar voor de arbeidsvoorwaarde pensioen. Het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen, de uitwerking van het pensioenakkoord, wordt in 2022 behandeld in het parlement. Het streven is dat Wet toekomst pensioenen per 1 januari 2023 inwerking treedt. Daarna start een proces van daadwerkelijke transitie naar een nieuw pensioenstelsel. Werkgevers, werknemers en pensioenuitvoerders zullen in overleg moeten treden met elkaar om de bestaande pensioenregeling aan te passen. Uiterlijk 1 januari 2027 dienen alle pensioenregelingen aangepast te zijn aan de Wet toekomst pensioenen.

De RMU heeft een aantal speerpunten wat betreft de uitwerking van het pensioenakkoord, (vroeg)pensioen en de AOW:

- 1. Nadelige gevolgen van de overgang naar een nieuw pensioenstelsel moeten in kaart worden gebracht en gecompenseerd worden.** De RMU is positief over de stap naar een nieuw pensioenstelsel waarbij dekkingsgraden en kortingen tot het verleden behoren. De RMU vindt het wel van groot belang dat elke deelnemer aan een pensioenregeling persoonlijk wordt geïnformeerd wat de overgang naar het nieuwe stelsel voor consequenties heeft voor het opgebouwde pensioen en het nog op te bouwen pensioenen. Daarbij dient er een adequate compensatie te worden geboden als de uitkomst negatief is. Dit dient wettelijk voldoende verankerd te worden zodat individuele werknemers niet de dupe kunnen worden van de overgang naar een nieuw pensioenstelsel.
- 2. Onnodige pensioenkortingen dienen opgeschort te worden tot 2027, de uiterste datum waarop een pensioenregeling dient de voldoen aan de spelregels van het nieuwe pensioenstelsel.** Door goede aandelenresultaten en de stijgende rente zijn de dekkingsgraden van pensioenfondsen de achterliggende periode verbeterd. De acute druk om eventuele kortingen te mogen uitstellen lijkt momenteel voor de meeste pensioenfondsen niet aanwezig. Dat neemt niet weg dat voor de transitie naar een nieuw pensioenstelsel draagvlak nodig blijft. Dat draagvlak zal snel verdwijnen als er toch weer wordt gekort. De RMU pleit er dan ook voor dat er geen onnodige kortingen zullen plaatsvinden door bij de vraag of er wel of niet gekort dient te worden uit te gaan van de toekomstige situatie waarin pensioenuitkeringen zachter zijn en dit ook invloed heeft op de waarderingmethodiek.
- 3. Creëer keuzevrijheid om te kunnen kiezen voor meer financiële armslag in het spitsuur van het leven in plaats van pensioensparen.** Vanaf 2023 wil het kabinet het mogelijk maken om op de pensioeningangsdatum een bedrag ineens, ter hoogte van maximaal 10% van het pensioen, op te nemen. Met het netto bedrag ineens (na belastingen) kan eventueel de hypotheek (gedeeltelijk) worden afgelost of het bedrag ineens kan uitgegeven worden aan andere (consumptieve) doelen. De RMU ziet graag dat deze mogelijkheid wordt doorontwikkeld zodanig dat een werknemer ook in het spitsuur van het leven, als de combinatie gezin en hypotheeklasten fors zijn, kan kiezen om een aantal jaren minder pensioenpremies in te leggen en deze ruimte kan gebruiken bijvoorbeeld ter aflossing van de hypotheek of om tijdelijk meer financiële armslag te hebben. Het moet echt gaan om een extraatje gedurende bijvoorbeeld maximaal tien jaar waarin een werknemer maximaal een bepaald percentage van de pensioenpremie kan inzetten om extra financiële speelruimte te creëren. Deze keuzemogelijkheid kan eenvoudig worden geïntroduceerd in het nieuwe pensioenstelsel waarbij de premie-inleg het uitgangspunt wordt.
- 4. Er dient een adequate nabestaandenvoorziening te worden ontwikkeld.** Het kabinet is voornemens het partner- en wezenpensioen te herzien. De dekking voor het partnerpensioen

bij overlijden voor pensioendatum en het wezenpensioen wordt verbeterd. De RMU is positief over deze ontwikkeling. De zorg van de RMU zit echter vooral bij de uitlooprisico's. Bijvoorbeeld als een werknemer tussen twee banen in zit of ZZP'er wordt. Het is belangrijk dat iemand dan nog enige tijd verzekerd blijft. Het kabinet heeft hier aandacht voor blijkens de brief van 6 juli 2020 van minister Koolmees en het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen wat voor internetconsultatie heeft open heeft gestaan maar het is belangrijk dat dit eenvoudig wordt geregeld en van voldoende niveau is zodat een werknemer hiermee uit de voeten kan en voldoende gedekt blijft gedurende de uitlooperperiode.

5. **ZZP'ers moeten dezelfde mogelijkheden krijgen voor pensioenopbouw als werknemers.** In de hoofdlijnennotitie en het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen wat voor internetconsultatie heeft open heeft gestaan geeft het kabinet aan dat er een arbeidsvormneutraal pensioenkader komt. ZZP'ers hebben momenteel veel minder mogelijkheden voor het opbouwen van een adequaat pensioen. De RMU vindt het positief dat het kabinet stappen willen zetten naar een meer arbeidsvormneutraal pensioen. Ook zouden ZZP'ers in een branche toegang moeten kunnen krijgen tot dezelfde pensioenregelingen als die gelden voor werknemers in die branche.
6. **Regelingen voor vervroegd uittreden dienen gefaciliteerd te worden waardoor werknemers in een zwaar beroep eerder kunnen stoppen met werken.** In het pensioenakkoord is een begin gemaakt met afspraken hierover. Vanaf 2021 geldt er een generieke drempelvrijstelling voor regelingen voor vervroegde uittreding (artikel 32ba Wet op de loonbelasting 1964). Tot aan de drempelvrijstelling geldt dat de werkgever die een werknemer een regeling voor vervroegde uittreding aanbiedt geen 52% pseudo-eindheffing hoeft te betalen. De drempelvrijstelling is gebaseerd op de netto AOW. Het is voor werkgevers mogelijk werknemers maximaal drie jaar voor de AOW-datum een regeling voor vervroegde uittreding aan te bieden. Daarnaast kan de werknemer het pensioen iets naar voren halen. Aangezien de AOW-overbrugging wordt betaald door de werkgever scheelt dat voor de werknemer in het pensioenresultaat. Het vervroegen van het pensioen heeft dan een minder groot effect op de pensioenuitkeringen na AOW-datum. Zeker werknemers in zware beroepen, voor wie doorwerken tot de AOW-datum onhaalbaar is, kunnen geholpen zijn met deze regeling. De drempelvrijstelling wordt echter tijdelijk en beperkt aangeboden, namelijk alleen aan werknemers die in de periode 2021 – 2025 maximaal 3 jaar voor de AOW-datum zitten. Daarna vervalt deze drempelvrijstelling weer. De RMU pleit ervoor deze regeling structureel aan te bieden waarbij het een eenvoudiger alternatief kan zijn voor zowel werkgevers en werknemers als de Belastingdienst om de 52% pseudo-eindheffing volledig te schrappen voor werknemers tot drie jaar voor AOW-datum.
7. **De AOW-leeftijd moet naar beneden bij een dalende levensverwachting.** In het pensioenakkoord is afgesproken dat de AOW-leeftijd minder hard stijgt. Er is een formule afgesproken waarbij bij één jaar toename van de levensverwachting er 2/3 jaar langer wordt doorgewerkt en 1/3 jaar langer AOW wordt ontvangen. De AOW-leeftijd kan echter niet dalen. Als de formule voor de berekening van de AOW-leeftijd negatief uitlaat wordt daarmee niets gedaan. Wat de RMU betreft wordt dit gecorrigeerd zodat we bij een dalende levensverwachting ook een correctie krijgen op de AOW-leeftijd naar beneden.

Literatuurlijst

- Regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst', 10 oktober 2017
- Kamerbrief vernieuwing pensioenstelsel, 1 februari 2019
- Initiatiefnota CDA en CU over nabestaandenpensioen, 12 juli 2018

- Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Pensioenfondsen, december 2018
- Prof. dr. H.P. van Dalen, prof. dr. C.J.I.M. Henkens en dr. J.A.A. de Beer: 'Op zoek naar een 'verstandige' koppeling van de AOW-leeftijd', artikel Pensioen Magazine, april 2019
- Wet temporisering verhoging AOW-leeftijd, stb-2019-246, 5 juli 2019
- Brief van minister Koolmees aan de Tweede Kamer, 'Hoofdlijnenbrief mogelijk maken van opname bedrag ineens op pensioeningangsdatum', 27 juni 2019
- Brief van minister Koolmees aan de Tweede Kamer, 'Kamerbrief principeakkoord vernieuwing pensioenstelsel', 5 juni 2018
- Advies SER, 'Naar een nieuw pensioenstelsel', juni 2019
- Hoofdlijnennotitie pensioenakkoord, 22 juni 2020
- Brief van minister Koolmees aan de Tweede Kamer, 'Kamerbrief uitwerking pensioenakkoord', 6 juli 2020
- Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen, stb-2021-20, 14 januari 2021
- Wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen, www.internetconsultatie.nl/wettoekomstpensioenen, geraadpleegd op 7 juli 2021